

The logo for KBN, consisting of the letters 'KBN' in a bold, sans-serif font, positioned on a white rectangular background that is slightly tilted.

Den norske stats
kommunalbank

A solid green vertical bar is located on the left side of the page, partially overlapping the year '2024'.

2024

Redegjørelse om aktsomhetsvurderinger

Innledning

Denne redegjørelsen beskriver hvordan Kommunalbanken AS (KBN) jobber med aktsomhetsvurderinger, tiltak og oppfølging av avdekket risiko. Redegjørelsen dekker perioden for regnskapsåret 2024.

KBN utfører aktsomhetsvurderinger i henhold til lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold av 1. juli 2022 (åpenhetsloven).

Om KBN

KBN er et kredittforetak, definert som systemviktig av norske myndigheter, med hovedoppgave å tilby lån til norske kommuner og fylkeskommuner. Lånene brukes til å finansiere en rekke ulike velferdsinvesteringer, for eksempel skoler, barnehager, sykehjem, vann og avløp. KBN er heleid av den norske stat ved Kommunal- og distriktsdepartementet. Staten begrunner sitt eierskap i Kommunalbanken med å tilby stabil, langsiktig og effektiv finansiering til kommunesektoren. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. KBN har om lag 90 ansatte og kontor sentralt i Oslo.

For å lese mer om vår virksomhet og organisering, se vår [Årsrapport 2024](#).

Styrende dokumenter

Styrende dokumenter fastsetter hvordan vi skal arbeide med bærekraft og etterleve våre forpliktelser. Våre overordnede retningslinjer for bærekraft er vedtatt av styret og dermed på det øverste nivået av styrende dokumenter. Retningslinjene fastslår at bærekraft skal være en integrert del av KBNs kjernevirksomhet, strategiprosess og virksomhetsplan. KBN skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig med bærekraft. Bærekraftig forretningsdrift er definert som forretningsdrift som balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold, som bidrar til å fremme respekt for klima og miljø, grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, ivaretar mangfold, likestilling, ikke-diskriminering og etikk samt forebygger korrupsjon og annen økonomisk kriminalitet både i egen forretningsvirksomhet og hos leverandører og forretningspartnere.

De overordnede retningslinjene for bærekraft fastsetter at KBN regelmessig skal gjennomføre risikobaserte aktsomhetsvurderinger for å kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen forretningsvirksomhet, og blant leverandører og forretningspartnere. Retningslinjene er vedtatt av styret.

I KBNs etiske retningslinjer, som setter den etiske standarden som ansatte skal utvise i sitt arbeid og i omgangen med kolleger og eksterne, er det fastsatt at KBN skal medvirke til bærekraftig samfunnsutvikling og langsiktig verdiskapning gjennom ansvarlig forretningsdrift som ivaretar miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold. Våre overordnede retningslinjer for leverandørstyring fastsetter at innkjøpsprosesser skal innrettes slik at de bidrar til å fremme KBNs mål om bærekraftig forretningsdrift. Dette innebærer at innkjøp skal bidra til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger der det er relevant. Innkjøp skal fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, likestilling, mangfold, etikk og sosiale forhold. Innkjøp skal gjennomføres på en måte som sikrer KBN rimelig oversikt over leverandørers og underleverandørers bruk av underleverandører og at KBNs bærekraftsmål fremmes også i leverandørkjeden. De overordnede retningslinjene for leverandørstyring er vedtatt av styret.

Administrerende direktør fastsetter utfyllende retningslinjer innenfor rammen av styrets overordnede retningslinjer. Utfyllende retningslinjer for innkjøp angir nærmere krav til gjennomføring av innkjøp. De utfyllende innkjøpsretningslinjene har ulike krav for ulike innkjøpsnivåer avhengig av estimert verdi på kjøpet. Høyere kjøpsverdi innebærer strengere krav til innkjøpsprosess og dermed også strengere krav til inkludering og ivaretagelse av bærekraft i innkjøpsprosessen. KBN har et eget sett med etiske krav til leverandører som omfatter krav om respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og er basert på sentrale FN- og ILO konvensjoner. De etiske kravene skal etter de utfyllende innkjøpsretningslinjene inngå i alle avtaler med en anslått verdi som overstiger kroner 100.000. For alle innkjøp med en anslått verdi som overstiger kroner 1.000.000 skal innkjøper tilstrebe å benytte bærekraftskrav som går ut over minimumskravene i de etiske kravene som enten kvalifikasjonskrav, vurderingskriterier eller kontraktskrav. I KBN har hver enkelt avdelingsdirektør ansvar for innkjøp og oppfølging av leverandører i sin avdeling.

KBNs retningslinjer for ansvarlige investeringer (Guidelines for Sustainable Investments) sikrer at ESG faktorer inkluderes i KBNs investeringsbeslutninger. Etter retningslinjen skal det gjennomføres en tredelt vurdering av bærekraftskrav som resulterer i en trafikklys-kategorisering. KBNs kredittstrategi for utlånsvirksomheten og prinsipper for kredittvurdering av låntakere sikrer at ESG kriterier inngår i kredittvurderinger av KBNs kunder.

Varslingskanaler og klagemekanismer

Ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold til nærmeste leder eller til compliancefunksjonen i KBN. I tilfeller hvor ansatte ikke ønsker å varsle internt, kan det varsles eksternt via KBNs varslingskanal. Varslingskanalen driftes av ekstern leverandør slik at varsling kan skje anonymt.

For eksterne som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold i KBN er det en egen informasjonsside på KBNs hjemmeside. Eksterne kan varsle til compliancefunksjonen i KBN eller benytte [KBNs eksterne varslingskanal](#) som driftes av ekstern leverandør.

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger

Innkjøp og avtaler

KBN har i 2024 gjennomgått avtaler med leverandører og oppdatert risikovurderingen av avtaleforholdene og leverandørene basert på en rutinebeskrivelse for vurdering av leverandørkjede og forretningspartnere som igjen er basert på OECD sine retningslinjer. Avtalearkivet besto, på oppdateringstidspunktet, av 88 avtaler. Avtaleforholdet og leverandøren ble vurdert basert på de tre faktorene bransje, geografisk tilhørighet og det konkrete produktet eller tjenesten som leveres. Vurderingen ble gjennomført for alle innkjøp med en estimert verdi som overstiger kroner 100.000 eller som innebærer en løpende forpliktelse. For kjøp med en estimert verdi under 100.000 kroner uten løpende forpliktelser, er det ikke krav til at det inngås særskilt avtale. Dette er i utgangspunktet standardiserte kjøp hvor KBN ikke antas å ha noe særlig påvirkningsmulighet, eksempelvis bestillinger i forbindelse med reisevirksomhet som fly, tog- eller bussbilletter, overnatting eller varer som bestilles direkte fra leverandørens hjemmeside. For disse kjøpene gjennomføres det ikke risikokartlegging eller oppfølging basert på en risikobasert tilnærming. Overordnede retningslinjer for leverandørstyring gjelder likevel for disse kjøpene og det er dermed opp til den enkelte innkjøper å innrette disse innkjøpsprosessene slik at de fremmer KBNs mål om bærekraftig forretningsdrift og hensyntar våre leverandørforventninger.

Bransje er vurdert ut fra kjente faktorer og risikoer for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter som høy andel ufaglært arbeidskraft, høy andel utenlandsk arbeidskraft, at det er innført minstelønn ved allmenngjøringsforskrifter eller at det er kjent høyt arbeidspress eller utfordringer med likestilling og mangfold. Geografisk risiko er vurdert for leverandører som ikke er etablert i Norge eller et annet skandinavisk land der geografisk risiko som utgangspunkt er lav. For disse leverandørene er risiko vurdert ved bruk av indikatorer ved bruk av risikokildene: The US Department of Labour; List of Goods Produced by Child Labour or Forced Labour, ITUC – The International Trade Union Confederacy – Annual Survey of Violations of Trade Union Rights (Global rights index) og Corruption perception index som angitt i tabellen nedenfor.

Risikokilde	Ingen/lav	Lav til medium	Medium	Medium til høy	Høy/svært høy
1. The US Department of Labour; List of Goods Produced by Child Labour or Forced Labour	N/A	Landet står oppført (med andre bransjer/produkter)	Landet vurderes som moderat	Landet står oppført med liknede bransjer/produkter	Produkt/komponent/råvare står oppført
2. ITUC – The International Trade Union Confederacy – Annual Survey of Violations of Trade Union Rights	Landet har verdi 1	Landet har verdi 2	Landet har verdi 3	Landet har verdi 4	Landet har verdi 5
3. Corruption perception index	Landet har score 80 eller mer	Landet har score 60 - 80	Landet har score 40 - 60	Landet har score 20 – 40	Landet har score 20 eller mindre

Det konkrete produktet eller tjenesten er vurdert med utgangspunkt i direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) sin høyrisikoliste.

I tillegg er det undersøkt om leverandøren selv er omfattet av åpenhetsloven og om de har offentliggjort redegjørelse for deres arbeid med aktsomhetsvurderinger. Dette gir oss en samlet vurdering av risikoen for brudd på menneskerettigheter hos de ulike leverandørene. Avtaleforholdet risikoklassifiseres etter risikoklasse lav, medium og høy.

Ut fra de 88 leverandørene i avtalearkivet ble tre avtaleforhold klassifisert med høy risiko. De tre leverandørene som ble klassifisert med høy iboende risiko gjaldt leverandør av kaffe, leverandør av renholdstjenester og leverandør av kantinetjenester. For to av de tre bransjene er det innført minstelønn ved allmenngjøringsforskrifter, noe som innebærer påseplikt for KBN. Det gjelder renhold og kantinetjenester.

Vi har i 2024 etablert en rutinebeskrivelse med tilhørende sjekkliste for informasjons- og påseplikt for å sikre at KBN påser etterlevelse av lønns- og arbeidsvilkår for avtaler som innebærer arbeidsutførelse innenfor virkeområdet til en allmenngjort tariffavtale. Rutinebeskrivelsen innebærer for det første krav til innhold i avtalen med leverandørene. Avtaler med leverandører som manglet slike krav ble oppdatert.

Rutinebeskrivelsen innebærer videre plikt til å gjennomføre undersøkelser av at leverandøren tilbyr lønns- og arbeidsvilkår i henhold til allmenngjøringsvedtaket. Vi har gjennomført påseplikt hos både renholdsleverandør og kantineleverandør hvor vi har kontrollert arbeidsavtaler, lønns slipper og timeregistrering. For renholderne er det kontrollert at renholder bærer HMS-kort og at HMS-kortet er gyldig. For kantineleverandør og kaffeleverandør har vi innhentet ytterligere opplysninger om råvareleddet gjennom egenrapporteringsskjema. Det ble ikke avdekket faktiske brudd.

Det er i 2024 ikke gjennomført særlige tiltak for oppfølging av leverandørene med lav eller medium risikoklasse.

Videre arbeid

Som følge av nye regulatoriske krav for inngåelse og oppfølging av IT-tjenesteavtaler vil det i 2025 pågå et større arbeid med å etablere rutiner for vurdering og risikoklassifisering av nye avtaleforhold, registerføring og oppfølging av leverandører. I den forbindelse vil det pågå et større arbeid med oppdatering av gjeldende retningslinjer og rutiner for innkjøp og leverandør oppfølging. Det vil også etableres et samlet avtaleregister i et system hvor også innkjøp og leverandør oppfølging samles, noe som vil gi bedre oversikt og informasjon om gjennomførte innkjøpsprosesser og leverandør oppfølgingsaktiviteter.

Egne ansatte

KBN legger vekt på at alle ansatte skal ha gode arbeidsforhold. KBN skal ha en inkluderende kultur hvor alle ansatte har like rettigheter og muligheter og møtes med respekt. KBN aksepterer ikke mobbing eller trakassering av noe slag eller diskriminering og trakasserende atferd. Personalthåndboken gir praktisk informasjon knyttet til arbeidsforholdet og beskriver hvordan KBN systematisk arbeider for et forsvarlig arbeidsmiljø.

KBN har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) som er et frittstående, besluttende og rådgivende organ som ivaretar samarbeidet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker i KBN. Hovedoppgaven til AMU er å bidra til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Utvalget hadde regelmessige møter i 2024 og gjennomførte risikovurdering av helse, miljø og sikkerhet i tillegg til vernerunde. Det var ingen registrerte ulykker eller alvorlige skader i arbeidstiden, i forbindelse med reiser til eller fra arbeid eller tjenestereiser. Det ble ikke meldt skader eller ulykker til Arbeidstilsynet. I august 2024 flyttet KBN hovedkontor til et bygg med bedre forhold for lys, luft og temperatur sammenlignet med tidligere. I desember 2024 ble det gjennomført en vernerunde med fokus på blant annet arbeidsmiljø, diskriminering, trakassering eller seksuell trakassering. Resultatet fra vernerunden viser gode resultater med hensyn til det psykososiale arbeidsmiljøet, og ingen hendelser av diskriminering eller trakassering.

Les mer om hvordan vi jobber med likestilling og mot diskriminering i vår rapport om aktivitets- og redegjørelsesplikt.

Motparter og likviditetsstyring

KBN har en strategi for likviditetsporteføljen som også hensyntar ESG-relatert risiko, og har retningslinjer, eksklusjonskriterier og systemer for rutinemessig ESG- og Norm-based research (NBR)-screening av porteføljen. Eksklusjonskriteriene omfatter selskaper innen tobakk, alkohol, cannabis, gambling, pornografi og kontroversielle våpen. NBR involverer undersøkelse av motparters involvering i bekreftede eller påståtte

brudd på internasjonale prinsipper og standarder, som menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og miljøvern. ESG-rating av motparter er en trafikklysevaluering av miljømessige, sosiale og styringsmessige faktorer, hvor motparter som klassifiseres i gul kategori settes til overvåkning, mens de som klassifiseres i rød kategori ekskluderes.

Gjenoppretting og erstatning

Det er ikke avdekket at KBN har forårsaket eller medvirket til brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden, i egen virksomhet eller hos våre forretningspartnere.

Dersom det oppdages at KBN direkte har forårsaket eller medvirket til brudd på grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet, i vår leverandørkjede eller hos våre forretningspartnere, vil vi iverksette tiltak slik at de ansvarlige for bruddet retter opp forholdet og sørger for kompensierende tiltak.

Kommunikasjon og åpenhet

Vi skal være åpne om de vurderingene som gjøres i vår leverandørkjede og av våre forretningspartnere, og rapportere om tiltak og utfordringer gjennom våre rapporter og henvendelser. For mer informasjon om KBNs arbeid med bærekraft se årsrapporten som er tilgjengelig på våre nettsider.

KBN har en informasjonskanal på våre hjemmesider hvor enhver kan kontakte KBN for henvendelser angående åpenhetsloven. I 2024 mottok vi ingen henvendelser om informasjonsforespørsler. For å sikre at eventuelle informasjonsforespørsler blir fanget opp riktig sted i organisasjonen gjennomførte vi opplæring og publiserte en nyhetssak på intranettet for å øke bevissthet rundt hva en informasjonsforespørsel etter åpenhetsloven er og hvordan det skal behandles i KBN. Informasjonsforespørsler behandles i tråd med fastsatt rutinebeskrivelse for behandling av informasjonsforespørsler.